

ZSB - Ziraat Portföy İkinci İstatistiksel Arbitraj Serbest Fon Performans Ücreti Hesaplama Esasları ve Örnekleri

Tanımlar:

Kurucu, yönetim ücretinin yanı sıra aşağıdaki koşulların gerçekleşmesi halinde fon katılımcılarından farklı dönemlerde yaptıkları her bir yatırım için ayrı ayrı hesaplanmak kaydıyla, **“Performans Ücreti”** tahsil eder. Performans ücreti tahsil edilmesi için dönemsel fon getirisinin pozitif olması ve aynı dönemdeki **“Eşik Değer”** getirisini aşması gerekmektedir. Ek olarak, “Dönem” sonundaki Fon Pay Değer’inin, aşağıda anlatıldığı şekilde bulunacak **“Yüksek İz”** değerini aşması gerekmektedir.

Performans Ücreti: Pay sahipleri için her birim pay için Fon Birim Pay fiyatında oluşan getirinin eşik değerin getirisini aşan kısmı kadardır.

Eşik Değer: Nispi getirinin hesaplanmasında kullanılacak “kıstas”tır.

Nispi Getiri: Performans dönemi sonu itibari ile hesaplanan portföyün vergi öncesi getiri oranından eşik değerin çıkarılması sonucu bulunacak pozitif ya da negatif yüzdesel değerdir.

Yüksek İz Değer: Alış tarihindeki fon birim pay değeri veya performans ücreti tahsil edilmiş ise performans ücreti tahsil edilen fon birim pay değeri.

Fon Birim Pay Değeri Getirisi: (Fondan çıkış yapıldığı tarihteki veya performans değerlendirme dönemindeki Fon Birim Pay Değeri/Yüksek İz Değer) -1

Hesaplama Yönetimi:

Bütün hesaplamalarda “İlk Giren İlk Çıkar” (FIFO) yöntemi uygulanır. Kurucu, dönemsel performans kriteri olarak Fon’un KAP sayfasında belirtilen eşik değeri kullanır. Bu değer, her bir yatırımcı için ve aynı yatırımcının her bir farklı tarihte alımını gerçekleştirdiği günden itibaren ayrı ayrı takip edilmeye başlanır ve fonda kalma süresi boyunca hesaplanır. Kurucu her ayın son işgünü takip eden 3. işgünü yatırımcı bazında, katılma payı sahiplerinin fondan ayrılmasını beklemeksizin, fon katılma payını elinde bulundurduğu süreye ait fon eşik değerini aşan fon getirisi üzerinden %35 tutarında performans ücretini yatırımcı hesabından varsa nakit olarak yoksa yatırımcının sahip olduğu katılma paylarına tekabül eden tutarda nakde çevrilmesi suretiyle tahsil eder.

Dönem sonundaki değerlendirme günü ve/veya fondan çıkış tarihinde farklı giriş tarihleri için hesaplanan kar/zarar tutarları mahsup edilmeden birbirinden bağımsız olarak değerlendirilir.

Bu çerçevede, fona giriş yaptığı takvim yılı içerisinde olmak üzere fondan çıkış yapmak isteyen yatırımcılardan, fona giriş tarihindeki fon pay değeri ile fondan çıkmak istedikleri dönem sonundaki fon pay değeri arasındaki pozitif değişimin, aynı dönemdeki fon eşik değerini aşan kısmı üzerinden yukarıda belirtilen limitler paralelinde performans ücretine konu olan fon payı sayısı ile çarpılması suretiyle hesaplanacak performans ücreti tahsil edilir.

Performans ücreti hesaplamasında “High Watermark” (Yüksek İz Değer) uygulanır. Buna göre, fon satın alış tarihindeki fon pay değeri aynı zamanda “Yüksek İz” değeri olarak kabul edilir.

Performans ücreti hesaplama günündeki fon pay değerininin “Yüksek İz” değerini aşması ve nispi getirinin pozitif olması halinde performans ücreti tahsil edilir.

Yüksek iz değer, performans ücreti alınan dönem itibarıyla performans ücretine esas birim pay değeri olarak yeniden belirlenir.

Eşik Değer Getirisi = (Performans dönemi sonu (BIST-KYD 1 Aylık Mevduat TL Endeksi Getirisi / (Performans dönemi başı (BIST-KYD 1 Aylık Mevduat TL Endeksi Getirisi)- 1) + %1*(Performans Dönem Gün sayısı/365)

Fon Getirisi = (Fondan çıkış yapıldığı tarihteki veya performans değerlendirme dönemindeki Fon Birim Pay Değeri / Yüksek İz Değer) - 1

Performans ücreti hesaplama gününde fon fiyatının yüksek iz değerinin altında kalması halinde fon performans ücreti tahsil edilmez.

Bir sonraki performans ücreti hesabı için baz oluşturacak yüksek iz değerinin belirlenmesinde üç durum ortaya çıkabilir:

- a) Fon getirisi pozitif ve fon getirisi eşik değerden yüksek ise yüksek iz değer, performans ücreti kesilen tarihteki fon pay değeri olarak güncellenir.
- b) Fon getirisi negatif ancak eşik değer getirisinden yüksek ise performans ücreti kesilmediğinden yüksek iz değer en son performans ücreti kesilen tarihteki fon birim pay değeri olarak alınmaya devam eder.
- c) Fon getirisi pozitif, fakat fon getirisi eşik değerden düşük ise performans ücreti kesilmediğinden yüksek iz değer performans ücreti kesilen tarihteki fon birim pay değeri olarak alınmaya devam eder.

Performans gözden geçirme tarihleri dışındaki tarihlerde satım talimatı verildiğinde hesaplanan performans ücreti satış tutarından düşülerek kalan kısım yatırımcıya ödenir.

Performans ücreti Kurucu'ya ödenir.

Performans ücretinin hesaplanmasında aşağıdaki formül kullanılacaktır:

$$[(\text{Fon birim pay değerinin getirisi (\%)} - \text{Eşik değer getirisi (\%)})) * \%35] * \text{Dönem başı fon birim pay değeri} * \text{Pay miktarı}]$$

Farklı dönemlerde girişi yapılan her bir pay için ayrı ayrı hesaplanır.

Performans Ücreti Hesaplamasına İlişkin Örnekler:

Örnek 1:

Yatırımcı 31.09.2020 tarihinde 1 TL birim fiyattan (Fon Pay Değeri: 1 TL) 10.000 adet fon katılma payı satın almıştır.

Fon alım tarihinden yılın son değerleme günü olan 31.12.2020 tarihine kadar Fon'un getirisi %10 olmuştur (Fon Pay Değeri: 1,1 TL). Aynı dönemdeki eşik değer getirisi ise %5 olmuştur.

Yatırımcı 20.03.2021 tarihindeki birim fiyattan Fon'dan çıkmıştır. Performans ücreti tahsilatının yapıldığı yılın son değerleme gününden Fon'dan çıkış tarihine kadarki dönemde Fon'un getirisi %20 (Fon Pay Değeri: 1,32 TL), eşik değer getirisi ise %12 olarak gerçekleşmiştir.

Cevap 1:

20.03.2021 tarihinde gerçekleşen çıkış işleminden önce performans hesaplama dönemi sonu olan 31.12.2020 tarihinde aşağıdaki hesaplama yapılarak müşteriden performans ücreti kesilmiştir:

Fon alım tarihinde yüksek iz değer, fon fiyatı olan 1 TL'dir. Performans değerleme tarihindeki fon fiyatı, yüksek iz değerini aştığı ve nispi getiri pozitif olduğu için performans ücreti tahsil edilmiştir.

Nispi Getiri Oranı: $\%10 - \%5 = \%5$

Pay Başına Performans Oranı: $(\%10 - \%5) * \%35 = \%1,75$

Performans Ücreti: $1 \text{ TL} * 10.000 \text{ adet pay} * \%1,75 = 175 \text{ TL}$ olarak kesilmiştir.

20.03.2021 tarihine gelindiğinde, bir önceki dönemin son değerleme günü olan 31.12.2020 tarihinde performans ücreti kesildiği için bir sonraki dönem için yüksek iz değer, bir önceki dönem performans ücreti kesilen değerleme günü oluşan pay fiyatı olan 1,1 TL olmuştur.

Yatırımcının Fon'dan çıkış yaptığı 20.03.2020 tarihinde fon fiyatı, yüksek iz değerini aştığı ve nispi getiri pozitif olduğu için performans ücreti tahsil edilmiştir.

Nispi Getiri Oranı: $\%20 - \%12 = \%8$

Pay Başına Performans Oranı: $(\%20 - \%12) * \%35 = \%2,8$

Performans Ücreti: $1,1 \text{ TL} * 10.000 \text{ adet pay} * \%2,8 = 280 \text{ TL}$ olmuştur.

Örnek 2:

Yatırımcı;

- 30.09.2018 tarihinde 10 TL birim fiyattan 10.000 adet fon katılma payı satın almıştır.
- 30.10.2018 tarihinde 10,1 TL birim fiyattan 6.000 adet daha fon katılma payı satın almıştır.
- 30.11.2018 tarihinde ise 9.000 adet fon katılma payını 10,4 TL birim fiyattan satmıştır.
- Değerleme günü olan 31.12.2018 tarihinde fon fiyatı 10,7 TL olarak gerçekleşmiştir.
- Değerleme günü olan 31.03.2019 tarihinde fon fiyatı 10,6 TL olarak gerçekleşmiştir.
- Yatırımcı elinde kalan 7.000 adet fon katılma belgesini 30.04.2019 tarihinde 11 TL birim fiyat ile satmıştır.

Eşik Değer getirileri;

- 30.09.2018 – 30.11.2018 arasında %2,0,
- 30.10.2018 – 30.11.2018 arasında %1,0,
- 30.09.2018 – 31.12.2018 arasında %3,0,
- 30.10.2018 – 31.12.2018 arasında %2,5,
- 31.12.2018 – 31.03.2019 arasında %-1,0,
- 31.03.2019 – 30.04.2019 arasında %10,0

olmuştur.

Cevap 2:

Yatırımcının farklı dönemlerde yaptığı yatırımlar ayrı ayrı takip edilmiştir. İlk Giren İlk Çıkar (FIFO) uygulamasına göre, yatırımcının 30.11.2018 tarihinde satmış olduğu 9.000 adet fon katılma paylarına ilişkin performans ücreti hesaplamasına 30.09.2018 tarihli alışından elde edilen katılma payları ile başlanacaktır.

30.11.2018 Tarihli, 10,4 TL Birim Fiyattan 9.000 Adet Satış:

- Yüksek İz Değeri: 10 TL
- Dönemsel Fon Getirisi: %4 (10,4 / 10 - 1)
- Eşik Değer: %2
- Nisbi Getiri: %4 - %2 = %2
- Performans Ücreti: %2 * %35 * 10 TL * 9.000 adet pay = 630 TL

Satış sonrası yatırımcının farklı dönemlerde yaptığı yatırımlar ayrı ayrı takip edilmeye devam edilmiştir.

31.12.2018 Tarihli Değerleme (Fon Fiyatı: 10,7 TL - Toplam Stok: 7.000 Adet):

30.09.2018 tarihli 10.000 adet alış işleminden kalan 1.000 adet stoğun değerlemesi:

- Adet: 1.000
- Yüksek İz Değeri: 10 TL
- Dönem Fon Getirisi: %7 (10,7 / 10 - 1)
- Eşik Değer: %3
- Nisbi Getiri: %7 - %3 = %4
- Performans Ücreti: %4 * %35 * 10 TL * 1.000 adet pay = 140 TL

30.10.2018 tarihli 6.000 adet alış işleminden oluşan 6.000 adet stoğun değerlemesi:

- Adet: 6.000
- Yüksek İz Değeri: 10,1 TL
- Dönem Fon Getirisi: %5,94 (10,7 / 10,1 - 1)
- Eşik Değer: %2,5
- Nisbi Getiri: %5,94 - %2,5 = %3,44
- Performans Ücreti: %3,44 * %35 * 10,1 TL * 6.000 adet pay = 729,62 TL

Performans dönemi sonrası performans ücreti hesaplandığından yüksek iz değerleri değerlemenin yapıldığı güne ait katılma payı fiyatı olan 10,7 TL ile güncellenmiştir.

31.03.2019 Tarihli Değerleme (Fon Fiyatı: 10,6 TL - Toplam Stok: 7.000 Adet):

30.09.2018 tarihli 10.000 adet alış işleminden kalan 1.000 adet stoğun değerlemesi:

- Adet: 1.000
- Yüksek İz Değeri: 10,7 TL
- Dönem Fon Getirisi: $\%-0,93$ ($10,6 / 10,7 - 1$)
- Eşik Değer: $\%-1$
- Performans Ücreti: Fon getirisi eşik değer getirisinden yüksek olmasına rağmen fon getirisi negatif olduğundan performans ücreti hesaplanmamıştır.

30.10.2018 tarihli 6.000 adet alış işleminden oluşan 6.000 adet stoğun değerlemesi:

- Adet: 6.000
- Yüksek İz Değeri: 10,7 TL
- Dönem Fon getirisi: $\%-0,93$ ($10,6 / 10,7 - 1$)
- Eşik Değer: $\%-1$
- Performans Ücreti: Fon getirisi eşik değer getirisinden yüksek olmasına rağmen fon getirisi negatif olduğundan performans ücreti hesaplanmamıştır.

Performans dönemi sonrası performans ücreti hesaplanmadığından yüksek iz değerleri güncellenmemiş, 10,7 TL olarak devam etmiştir.

30.04.2019 Tarihli, 11 TL Birim Fiyattan 7.000 Adet Satış:

30.09.2018 tarihli 10.000 adet alış işleminden kalan 1.000 adet payın satışı:

- Adet: 1.000
- Yüksek İz Değeri: 10,7 TL
- Dönem Fon Getirisi: $\%2,8$ ($11 / 10,7 - 1$)
- Eşik Değer: $\%10$
- Nisbi Getiri: $\%2,8 - \%10 = \%-7,2$
- Performans Ücreti: Fon getirisi eşik değer getirisinden küçük olduğundan hesaplanmamıştır.

30.10.2018 tarihli 6.000 adet alış işleminden oluşan 6.000 adet payın satışı:

- Adet: 6.000
- Yüksek İz Değeri: 10,7 TL
- Dönem Fon Getirisi: $\%2,8$ ($11 / 10,7 - 1$)
- Eşik Değer: $\%10$
- Nisbi Getiri: $\%2,8 - \%10 = \%-7,2$
- Performans Ücreti: Fon getirisi eşik değer getirisinden küçük olduğundan hesaplanmamıştır.

ALİŞ (STOK GİRİŞLERİ)				
Tarih	İşlem	Adet	Fiyat (TL)	Stok Sırası
30.09.2018	Alış İşlemi	10.000	10,00	1
30.10.2018	Alış İşlemi	6.000	10,10	2

PERFORMANS DEĞERLEME									
Tarih	İşlem Türü	Stok Sırası	Adet	Yüksek İz Değeri (TL)	Dönem Sonu / Satış Fiyatı (TL)	Dönem Fon Getirisi	Eşik Değer	Nisbi Getiri	Performans Ücreti (TL)*
30.11.2018	Satış İşlemi	1	9.000	10,00	10,40	4,00%	2,00%	2,00%	630,00
31.12.2018	Periyodik Değerleme	1	1.000	10,00	10,70	7,00%	3,00%	4,00%	140,00
31.12.2018	Periyodik Değerleme	2	6.000	10,10	10,70	5,94%	2,50%	3,44%	729,62
31.03.2019	Periyodik Değerleme	1	1.000	10,70	10,60	-0,93%	-1,00%	0,07%	**
31.03.2019	Periyodik Değerleme	2	6.000	10,70	10,60	-0,93%	-1,00%	0,07%	**
30.04.2019	Satış İşlemi	1	1.000	10,70	11,00	2,80%	10,00%	-7,20%	****
30.04.2019	Satış İşlemi	2	6.000	10,70	11,00	2,80%	10,00%	-7,20%	****

*Performans Ücret Oranı %35'tir. Performans ücreti "Nisbi Getiri * 0,35 * Yüksek İz Değeri * Pay Adedi" formülü ile hesaplanmaktadır.

** Dönem fon getirisinin eşik değer getirisinden yüksek olmasına karşın fon dönem getirisi negatif olduğundan performans ücreti hesaplanmamıştır.

*** Dönem fon getirisinin pozitif olmasına karşın eşik değer getirisinden küçük olduğundan (nisbi getiri negatif olduğundan) performans ücreti hesaplanmamıştır.